

Nr 218.

Godkänd av första kammaren den 30 maj 1924.
Godkänd av andra kammaren den 30 maj 1924.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 2 § 2 mom. c) i förordningen den 1 juni 1923 angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig.

(Bankoutskottets utlåtande nr 52.)

Till Konungen.

I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att § 2 mom. 2 c) i förordningen den 1 juni 1923 angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig, måtte erhålla följande förändrade lydelse:

c) till den avlidnes fader eller moder, adoptivfader eller adoptivmoder eller, om båda föräldrarna eller adoptivföräldrarna leva, till båda gemensamt, därest de varit av den avlidnes arbete i avsevärd mån beroende och annan till livränta berättigad ej finnes, en livränta å ett årligt belopp av 600 kronor.»

I 2 § mom. 2 c) av förevarande förordning stadgas att, om i förordningen avsett olycksfall medfört den skadades död, i ersättning skall utgivas till den avlidnes fader eller moder, adoptivfader eller adoptivmoder eller, om båda föräldrarna eller adoptivföräldrarna leva, till båda gemensamt, därest de för sitt uppehälle varit av den avlidnes arbete huvudsakligen beroende och annan till livränta berättigad ej finnes, en livränta å ett årligt belopp av 600 kronor.

I motionen har nu hemställts, att uttrycket »huvudsakligen beroende» måtte utbytas mot i »avsevärd mån beroende». Till stöd härför har i motionen framhållits, bland annat, att till följd av författningsbestämmelsens nuvarande lydelse ett mycket stort antal i och för sig behjärtansvärda ansökningar om livränta måst avvisas.

Såsom statskontoret i avgivet utlåtande erinrat, uttalade 1920 års riksdag den mening, att ersättningsfrågor av hithörande art borde bedömas

efter andra synpunkter än understödsfrågor i allmänhet. I överensstämmelse härmed föreslogs ursprungligen, att åt författningsrummet skulle givas samma lydelse, som i motionen nu ifrågasatts. Eders Kungl. Maj:ts proposition i ämnet till 1923 års riksdag upptog emellertid, i enlighet med försäkringsrådets förslag, samma avfattning av stadgandet, som återfinnes i motsvarande bestämmelser uti olycksfallsförsäkringslagen och militärsättningsförordningen; och blev denna lydelse av riksdagen godkänd.

Av den i ärendet förebrogta utredningen framgår, att erfarenheten givit vid handen, hurusom med hänsyn till den ifrågavarande bestämmelsens avfattning ersättning icke kunnat medgivas i den omfattning, som därmed torde hava avsetts. Under sådana förhållanden vill det synas vara av behovet påkallat, att åtgärder vidtagas i syfte att åstadkomma en lindring i nu stadgade villkor för ersättnings medgivande i förevarande fall.

Beträffande sättet för åvägabringande av en dylik lättnad hava skiljaktiga meningar gjort sig gällande. Sålunda har riksförsäkringsanstalten i likaledes avgivet utlåtande föreslagit, att, utan ändring av ersättningsbeloppets storlek 600 kronor, såsom förutsättning för ersättnings utgivande skulle stadgas allenast, att föräldrarna varit av den avlidnes arbete beroende. En ledamot av anstalten har i särskilt yttrande ifrågasatt, att livränta skulle utgå med 600 kronor, därest föräldrarna varit huvudsakligen beroende, samt, därest de varit i mindre grad beroende, med det mindre belopp, som prövades skäligt, dock ej understigande 300 kronor. Försäkringsrådet, som även yttrat sig i ärendet, har upptagit sistnämnda förslag med den ändring, att livräntan jämväl i de fall, där föräldrarna ej varit av den avlidnes arbete huvudsakligen beroende, borde fastställas till visst bestämt belopp, förslagsvis 400 kronor, varvid någon skälighetsprövning således icke skulle ifrågakomma. Statskontoret har för sin del ansett, att det av försäkringsrådet framlagda förslaget vore att föredraga.

Av statistisk utredning, som utöver de i riksförsäkringsanstaltens yttrande meddelade uppgifterna överlämnats till riksdagens vederbörande utskott, framgår, att antalet intill utgången av april månad 1924 prövade ansökningar om livränta utav här förevarande art utgjort 119. Av dessa ansökningar hava 9 bifallits, medan återstoden eller 110 måst avslås, då föräldrarna icke varit av de avlidnas arbete huvudsakligen beroende. I fråga om de 9 fall, där livränta beviljats, framgår av berörda utredning, att sedan avdrag skett för belopp, som på grund av gällande föreskrifter redan utginge, de av riksförsäkringsanstalten tillerkända livräntebeloppen uppgått i ett fall till 600 kronor och i ett till 501 kronor, i fem fall växlat mellan 235 kronor och 386 kronor, allt i hela krontal räknat, samt i ett fall utgjort endast 3 kronor 94 öre. I ett fall slutligen har avdraget överstigit 600 kronor, vadan något livräntebelopp ej kunnat utgå.

Vid prövning av de framlagda ändringsförslagen har riksdagen, med hänsyn till vad i ärendet förekommit, ansett sig icke kunna biträda vare sig det av försäkringsrådet framlagda och av statskontoret tillstyrkta förslaget

eller den särskilda mening, som vid ärendets behandling inom riksförsäkringsanstalten uttalats av en utav anstaltens ledamöter, då nämligen, så som nyss anförts, på grund av de avdrag, vilka författningsenligt skola äga rum, livräntebeloppen i allt fall avsevärt beskäras. Riksdagen har i stället funnit sig böra godkänna den lydelse av bestämmelsen, som utav riksförsäkringsanstalten ifrågasatts och enligt vilken livräntebeloppet skulle utgå med 600 kronor i samtliga de fall, där föräldrarna varit av den avlidnes arbete beroende. Vid frågans behandling förslaget är uttalades också den mening, att starka billighetsskäl talade för att här ifrågavarande personer genom statsmakternas försorg finge sin framtid någorlunda ekonomiskt tryggad.

Enligt vad riksförsäkringsanstalten meddelat, har för ifrågavarande ändamål hittills utbetalts endast omkring 40,000 kronor. Under sådana förhållanden lär det vara för riksdagen beslutit icke påfordra någon ökning av det nu utgående anslaget, 150,000 kronor.

Enligt riksdagens mening synas de antagna bestämmelserna böra tillämpas retroaktivt, så att livräntebelopp, som tillerkännas på grund av författningsrummets nya lydelse, utgå från och med den dag, då förordningen trädde i kraft, eller den 1 juli 1923. Såsom statskontoret framhållit, torde hittills avslagna framställningar om ersättning och däribland även de, som blivit av försäkringsrådet prövade, böra av riksförsäkringsanstalten upptagas till förnyad behandling enligt de nu godkända bestämmelserna.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen i anledning av förevarande motion för sin del antagit följande förslag till

FÖRORDNING

**om ändrad lydelse av 2 § 2 mom. e) av förordningen den 1 juni 1923
angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall,
som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års
världskrig.**

Härigenom förordnas, att 2 § 2 mom. e) av förordningen den 1 juni 1923 angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig, skall erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

2 mom. Har olycksfallet medfört den skadades död, skall i ersättning utgivas:

c) till den avlidnes fader eller moder, adoptivfader eller adoptivmoder eller, om båda föräldrarna eller adoptivföräldrarna leva, till båda gemen-

samt, därest de för sitt uppehälle varit av den avlidnes arbete *beroende* och annan till livränta berättigad ej finnes, en livränta å ett årligt belopp av 600 kronor,

---

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1924; skolande livränta, vartill rätt inträder på grund av den här stadgade lydelsen av ifrågasvarande författningsrum, beräknas för tiden från och med den 1 juli 1923.

Stockholm den 30 maj 1924.

Med undersåtlig vördnad.
